

De af den økonomiske Komité offentliggjorte »Betragtninger vedrørende Landbrugsbeskyttelsen« viser, til hvilke Urimeligheder Industrilandenes Anstrengelser for selv at fremstille de Landbrugsvarer, de har Brug for, er naaet. Statistikkerne udviser, at visse Lande, for at undgaa at købe deres Landbrugsvarer udefra, betaler deres indenlands fremstillede Varer med Priser fra det dobbelte til det firedobbelte af Udlandets Priser. Deres Industriarbejdere maa saaledes betale deres nødvendige Fødemidler med overdrevne Priser, medens de paagældende Landes Industrivarer ikke kan sælges i Udlandet, da Landbrugslandene berøves Købeevnen. En saadan Fordyrelse af de nødvendige Fødemidler medfører desuden en betydelig Formindskelse i Forbruget af Landbrugsvarer. Dette har en skadelig Indflydelse paa Befolkningens Sundhed i Industrilandene, medens den overflødiggjorte Produktion i Landbrugslandene medfører en ganske unormal Sænkning af Prisniveauet.

Det er uundgaeligt, at Landbrugslandene, hvis Udførsel saaledes kunstigt begrænses, unaturligt maa udvikle deres Industri, og derfor købe mindre og mindre i Industrilandene. Resultatet heraf vil selvsagt blive en Fordeling af de producerende Virksomheder, der er mindre naturlig, mere kunstig end den, der hidtil har bestaaet, og dette vil medføre Tab for alle! —

Af disse Grunde maa det hilses med Tilfredshed, at 12 Lande har fremsat Forslag om Undersøgelse af Mulighederne for at øge Forbruget af Landbrugsvarer, med det dobbelte Formaal at forbedre Befolkningens Sundhedstilstand og at hæve Verdenspriserne paa Landbrugsvarer, der nu er urimelig lave.

Hvad Valutaforholdene angaar, vil jeg først fremsætte nogle personlige Bemærkninger, thi ogsaa i mit Land er Meningen i saa Henseende delte. Som det rigtigt er fremhævet i Beslutning Nr. 2, afgivet paa det internationale Handelskammers 8. Kongres i Paris fra 24.—29. Juni 1935, er Valutaernes Stabilisering af afgørende Betydning for Verdens Genrejsning — »paa Guldbasis«, vil man maaske tilføje, fordi det er vanskeligt i Praksis at finde en anden Maalestok end denne gamle »Fetich« — men kort sagt en Stabilisering.

Fastlæggelsen af et bestemt og uforanderligt Forhold mellem de forskellige Valutaer er nødvendig og væsentlig. Det er derfor saa forstaaeligt, at Frankrigs Delegerede har helliget dette Spørgsmaal Størstedelen af sin interessante Tale. Vi kan ogsaa alle være enige i ovennævnte Beslutnings Punkt 1, der udtaler, at »Uvisheden med Hensyn til de vigtigste Handelslandes Valutapolitik og Kursernes Ustadihed har ført til den internationale Handels fuldkomne Forvirring og fortsat kun kan hidrage til dens yderligere Ødelæggelse«.

Jeg tror, at alle er enige om at betragte det som en ulykkelig Kendsgerning, at der er dannet to Valuta-Grupper: en »Sterling-Gruppe« og en »Guld-Blok«. Jeg vil ikke her efterspore, hos hvem Fejlen herfor ligger; men efter min Mening maa man forene de to Grupper, hvadenten det sker ved Deflation; Devaluering eller endelig ved Stigning af Verdenspriserne. Dette er de tre Muligheder. Jeg skal tillade mig at fremhæve nogle betegnende Træk for hver af dem.

Deflationen, ærlig og modig som den er, er baade langvarig og besværlig. Det er ikke blot Havnene, der staar tomme, Skibsfarten og Turismen, der formindskes voldsomt, men, da ingen køber, naar alt falder i Pris, er det hele Handelslivet, der standser: Ingen har Tillid, trods Overflod af Penge; der gives ikke langfristet Kredit, og som Følge deraf er Pengene dyre. Naar det saa endelig efter aarelange Lidelser lykkes at bringe Priserne overfor Udlandet i Overensstemmelse med de hjemlige Udgifter, er endnu Gælden fra den tidligere Periode tilbage. Men kan vore Børn bære denne Byrde? Der er Lande med Guldmøntfod, hvor Statsgælden, efter den nuværende Kurs, pr. Indbygger beløber sig til omkring 10 Gange mit Lands Gæld, som nogle hos os anser for meget stor. Omvendt, i Størstedelen af de Lande, der har devalueret, bedres Livsvilkaarene stadig af følgende Grunde: Udførselen, maalt efter Guldværdi, er vel ikke steget betydeligt, men Eksportøren tjener mere og Pengene er billige; thi dét, at alle véd, at Priserne ikke falder, men snarere stiger, skaber Tillid og begunstiger Forretningerne, saaledes at en umiskendelig Bedring begynder at vise sig.

Nogle mener, at man kun vanskeligt kan købe Raastoffer i Udlandet med Papirpenge. Dette synes at bero paa en Fejltagelse; thi det maa erindres, at et Land ikke betaler sin Indførsel med Penge, men med sin Udførsel, og hvis denne ikke forøges ved Devalueringen, saa formindskes den i hvert Fald ikke.

Jeg naar altsaa til den Konklusion, at Deflation er vanskelig og jeg indrømmer, at Devaluering ogsaa er det, det sidste dog navnlig af principielle, følelsesmæssige eller politiske Grunde. En Tilnærmelse er imidlertid nødvendig, hvis man vil opnaa en almindelig Stabilisering — man kan jo ikke lave en Omelet uden at slaa Æg i Stykker — med mindre man da tør lukke de internationale Døre op paa vid Gab, i hvilket Tilfælde en Stigning i Verdenspriserne sikkert ikke vil lade vente paa sig. Hvis de Lande, der har devalueret, da vil undgaa Inflation, maa de forøge deres Mønters Guldindhold — maaske helt op til de tidligere Pariteter — og Landene med Guld-